

Klimatilpasning i Holland

Af Søren Brandt, Camilla Nielsen - NGO og Christina Thorslev - MIK

En solrig mandag morgen hankede Herning Kommunes repræsentanter i Coast2Coast Climate Challenge op i kufferterne og begav sig mod Holland.

Vi var klar til at blive inspireret, lære de andre partnere i projektet at kende og se, hvordan hollænderne konkret har løst aktuelle klimaudfordringer.

Netop trådt ud af Schiphol lufthavn (der ligger 5! meter under havets overflade), og stadig med smagen af citronmåne i ganen gik turen i bus mod Park 2020 i Amsterdam. Det er en bydel, der er bygget efter cradle-2cradleprincippet.

Her ventede en rundvisning og en præcisering af, hvilke overvejelser bygherrerne havde gjort sig. Her var alt, hvad man kunne drømme om af grønne tage, håndtering af overfladevand i render og kanaler, spændende arkitektur og al parkering skjult og naturligt afkølet under forskellige dæk med opholdsarealer ovenpå.

På friarealerne er der anlagt bede, grønne vægge og krukker med stor tanke på insektlivet og med særlig fokus på 3 arter af sommerfugle.

Mutual Gain Approach

Herefter fulgte en kursussession i Mutual Gain Approach i den lokale Parkcafé Groen. Vigtige pointer i forhandlingssituationer blev fremhævet

- Hvad er de enkelte parters interesser og bekymringer?
- Tør du spørge, hvorfor en part er negativt indstillet?
- Har du en plan B, hvis plan A ikke kan gennemføres?

Rollespil blev også inddraget og tydeliggjorde, at der er mange forskellige måder at komme frem til en aftale på.

3 vigtige nøgleelementer

1. Fokuser på folks interesser og ikke på deres status/stilling.
2. Skab værdi.
3. Kend dine og deres alternativer.

Efter endt kursus gik turen til Utrecht, hvor vi skulle bo. Byen er typisk hollandsk med en skøn blanding af nye og gamle bygninger og et netværk af kanaler.

Foom for the river Waal

Efter en god nats søvn var det tid til at besøge næste projekt "Room for the river Waal". Floden Waal, der er den hollandske del af Rhinen, var især udfordret af risiko for oversvømmelser ved byen Nijmegen, hvor floden laver et knæk og samtidig bliver smallere og derved danner en flaskehals for vandet.

Inden projektet blev gennemført kunne floden ikke håndtere vandmængderne i perioder med høj vandstand som følge af regn og smeltetvand. For at beskytte borgerne mod oversvømmelse flyttede man diget 300 meter ind i landet og gravede en 4 km lang sekundær kanal.

Der blev eksproprieret 50 husstande (uden nogle protester), og bygget 3 nye broer i forbindelse med projektet, hvor 80 lokale organisationer har underskrevet en aftale om at arbejde sammen.

I de nye broer var der indtænkt flere anvendelser/værdier, såsom rekreative væresteder, opholdssted for flagermus og redepladser for svaler. Pris for hele projektet 2,6 mia. kr.!

Byen Tiel

Mens frokosten blev indtaget i bussen, blev vi transporteret til næste punkt på dagens program. Byen Tiel er udfordret af risikoen for oversvøm-

melser, højstående grundvand og et behov for vandtilbageholdelse.

Med ønsker fra den nærliggende skoles elever har man designet et centralt "vandkvarter", der er et levende sted at lege, men som også kan bruges midlertidigt til at holde på vandet. Der er lavet et lege- og boldspilområde, som ved behov er et regnvandsbassin. Herudover er der suppleret med en regnhave og permeable vejbelægninger i hele bydelen.

Udfordringer ved kyster

Næste dag var tilegnet udfordringer ved kyster. Syd for Haag har man i 2012 lavet en såkaldt "Zandmotor", hvor man har "bygget" en halvø, som er 2 km lang og 1 km bred udfor den eksisterende kyst. Der er brugt 2 mio. m3 sand til at bygge øen, som skal sikre, at de bagved liggende diger ikke nedbrydes af havet.

Den nye halvø er ved at udvikle sig til et meget spændende naturområde med klitdannelser og forskellige lavvandede områder. En anden ekstraværdi er, at området har vist sig perfekt egnet til at lære at kitesurfe, og der er opstået flere surfe caféer.

I byen Katwijk har man bygget en underjordisk parkeringskælder og et dige og derefter etableret sandklitter ovenpå! Det er kun nedgangene til kælderen, der er synlige, ret vildt

men også godt tænkt. Her er der også stor ekstraværdi i form af stisystemer på klitområdet og det foranliggende strandområde rummer den ene restaurant efter den anden.

3Di modelværktøj

Den sidste dag sluttede af med et besøg hos en rådgiver, der har lavet it-programmet, der hedder 3Di modelværktøj, som er en tredimensionel måde at se på vandets veje i byer. Nu får vi se, om det kommer til Herning på et tidspunkt.

Mulige løsninger i Herning

Vi kommer nok ikke til at grave en sekundær kanal ved Storå. I Kommunes projekt vil vi prøve forskellige mulige løsninger af, såsom gydegrus, hævnning af vandløbsbund, grøfter og fysisk tilbageholdelse af vand i udvalgte tilløb. Tanken er, at noget af "problemvandet" opbevares på landbrugsarealer, indtil Storå igen har plads.

Vi har fået indsigt i de andre partners rejseoplevelser, fritidsinteresser og kerneopgaver i bussen på vejen ud til de spændende hollandske projekter. Dette er en stor gevinst, der gør det så meget lettere at ringe op, sige tak for sidst og fortsætte samtalen om, hvordan de har valgt at gribe deres klimahåndtering an.

(Flere billeder på næste side)

